

IKERVÁRI MESEVÁR ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Ikervári Mesevár Óvoda és Bölcsőde
9756 Ikervár, Gr. Batthyány Lajos utca 3
OM:202009

AZ IKERVÁRI MESEVÁR ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette:

Az Ikervári Mesevár Óvoda Nevelőtestülete

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ	4
I.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	5
I.2. AZ INTÉZMÉNY ADATAI	8
I.3. AZ IKERVÁRI MESEVÁR ÓVODA BEMUTATÁSA	9
I.4. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMUNK ALAPJAI	10
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	14
II.1. GYERMEKKÉP	15
II.2. ÓVODAKÉP	16
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	18
III.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	19
III.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	22
III.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	25
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	27
IV.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	27
IV.2. TÁRGYI FELTÉTELEK	28
IV.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	28
IV.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	31
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	35
V.1. JÁTÉK	34
V.2. VERSELÉS, MESÉLÉS	36
V.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	39

V.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	42
V.5. MOZGÁS	44
V.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	47
V.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	53
V.8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	55
VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	57
VII. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA – INTEGRÁCIÓ, INTEGRÁCIÓS NEVELÉS, ESÉLYEGYENLŐSÉG	59
VIII. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK NEVELÉSE	60
VIII. 1. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK, TANULÓ	61
VIII. 2. A GYERMEKEK VÉDELMEÉRŐL ÉS A GYÁMÜGYI IGAZGATÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY SZERINT HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEK, TANULÓ ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEK, TANULÓ	67
IX. A GYERMEK-, ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	69
X. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	72
X. 1. Az Ikervári Mesevár Óvoda pedagógiai programjának felülvizsgálata	72
XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	74

I. BEVEZETŐ

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot, ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát, ha terved egy életre szól, embert nevelj!”

(kínai mondás)

Az Ikervári Mesevár Óvoda helyileg átfogja a 3-6-7 éves gyermekeink intézményes nevelését, oktatását. Nevelési rendszerünk kidolgozásának alapját az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott értékek, elvek, célok, kiemelt fejlesztési feladatok, valamint partnereink elvárása, igénye és hagyományaink jelentik.

Az intézmény elkészítette Pedagógiai Programját, melyben megfogalmaztuk azokat az alapelveket, célokat, feladatokat, amelyek rendszerbe foglalják, áttekinthetővé és ellenőrizhetővé teszik az intézményegység szakmai működését, meghagyva az egyes óvodák sajátos nevelési gyakorlatát. Pedagógiai Programunk nevelő munkánk alapidokumentuma. Világos képet ad intézményünk közös pedagógiai értékrendjéről, rögzíti a pedagógiai működés tartalmi és szervezeti kereteit.

Ez a dokumentum meghatározza nevelő munkánkat, biztosítva a törvényességet, a nevelőtestület azon szándékát, hogy erősítsük a minőségi munkát. Célunk, hogy az intézményünkbe járó gyermekek tevékenységeik során olyan korszerű, az életben is alkalmazható képességek, attitűdök birtokába jussanak, amelyeket intézményünkből kikerülve az iskolai élet folyamán is képesek legyenek hasznosítani.

I.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

1.1. Törvényi háttér

2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről

2023. évi LII. törvény (PÚÉTV)

2012. évi CLXXXVIII. Törvény a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről

77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet

A Kormány 77/2025. (IV. 15.) rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012 (XII.17.) Kormány Rendelet módosításáról - 137/2018 (VII.25.) Kormányrendelet; hatályba lépés ideje: 2018. szeptember 01.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2023. évi LVII. törvény a Pedagógusok új életpályájáról

32/2012. (X.8.) EMMI rendelet A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2012. évi CLXXXVIII. Törvény a köznevelési feladatot ellátó önk. Fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről

15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről □

48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelete a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról

Az emberi erőforrások minisztere 2/2018. (I.18.) EMMI rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet módosításáról

326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet kiegészítése (a kilencedik kompetenciával, amely a jogszabályban és az útmutatóban egyaránt a 7. sorszám alatt szerepel).

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosult előírásai a 2019. évi LXX. törvény elfogadásával

Nkt. 62. § (1c) bek. b) pont Múkr. 4. § (1) bek. l) pont

Nkt. 62. § (1e) bek. Múkr. 4. § (1) bek. m) i) pont

Intézményünk Alapító Okirata

Intézményünk belső szabályzatai / Gyermekvédelem, SZMSZ, Házi rend Szülői Szervezet /

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. A magyar óvodában a nevelés nyelve magyar.

- Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból indultunk ki, hogy
- a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
 - b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
 - c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
 - d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Az óvodánk nevelőtestülete elkészítette saját pedagógiai programját, mely megfelel az Alapprogramban foglaltaknak.

Az Alapprogram és azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy intézményünk szakmai önállósága, óvodai nevelésünk sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

2. Az óvodai pedagógiai programunk elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük

- a) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos igényű gyermekeket nevel.

I.2. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése:	Ikervári Mesevár Óvoda és Bölcsőde		
Az óvoda pontos címe:	9756 Ikervár, Gr. Batthyány Lajos utca 3.		
OM azonosító:	202 009		
Az óvoda telefonszáma:	06-95/ 490 – 029		
Az óvoda e-mail címe:	mesevarovoda.ikervar@gmail.com		
Az óvoda működési területe:	Ikervár		
Az óvoda fenntartója:	Ikervár Község Önkormányzata 9756 Ikervár, Kossuth Lajos utca 47.		
Az óvoda alapító okiratának száma:	79/2013.(V.29.) és 58/2013.(V.29) számú határozatok		
Az Alapító okirat kiegészítése:	1-2/2015; 1/2/2017; 1/2/2018		
Az óvodai csoportok száma:	3 vegyes csoport		
Az óvodába felvehető gyermekek létszáma:	90 fő		
Óvodánk teljes alkalmazotti köre:	18 fő		
Pedagógus létszám:	6 fő		
Főigazgató:	1 fő		
Óvodapedagógus, szakvizsgázott pedagógus gyermektánc az óvodában szakterületen	1 fő		
szakvizsgázott pedagógus, közoktatási vezető szakterületen	1 fő		
Óvodapedagógus:	6 fő, 3 fő szakvizsgázott pedagógus		
Technikai létszám:	9 fő		
Pedagógiai asszisztens	1 fő		
Dajka:	5 fő		

I.3. AZ IKERVÁRI MESEVÁR ÓVODA BEMUTATÁSA

Ikervár község Vas megyében, Sárvártól délre a Rába folyó völgyében helyezkedik el. Az óvoda épülete közel a faluközponthoz, a templom közvetlen szomszédságában található. Fenntartója Ikervár Község Önkormányzata.

Történelmi keretei a múlt század elejére nyúlnak vissza, hiszen az ikervári Batthyány kastélyban, a Leánynevelő Intézetben már a húszas években működött óvoda a „Jó Pásztor Háza” elnevezéssel. Napközi otthonos óvoda már az 1950-es évektől volt községünkben, először a Kossuth, majd a Szent István utcában. Jelenlegi helyére 1975 augusztusában költözött. 2005-ben ünnepeltük az új épületbe költözés 30. évfordulóját. Ebből az alkalomból kapta az intézmény a MESEVÁR ÓVODA nevet. Ezzel is jelezve, ahol mindennapos a mese, a vers és a mondóka. 2007 szeptemberétől az Ikervári Általános Művelődési Központ intézményegységként, 2013. július 01-től önálló nevelési intézményként működik. Óvodánkba három község gyermekei járnak.

Az elmúlt több mint fél évszázadban az óvodai nevelésünk elismert volt. Intézményünkre a nyitottság, az érzelmekben gazdag, szeretetteljes légkör jellemző. Igyekszünk a családi élethez közelítő, azt kiegészítő, de a közösségi életből fakadóan többet is adó - a játéknak, a mozgásnak teret nyújtó, helyi igényeket kielégítő - nevelési lehetőségeket maximálisan kihasználni.

Célunk, hogy a nevelési rendszerünkben boldog, kiegyensúlyozott gyermekek kerüljenek ki, akik képesek legyenek a megváltozott körülményekhez is alkalmazkodni. A gyermekek szívesen járjanak óvodába, biztonságban érezzék magukat, fejlődjenek egyéni tempójuknak megfelelően. A magyar nyelv és a metakommunikáció segítségével legyenek képesek közreadni gondolataikat, kifejezni érzelmeiket, legyen természetes számukra az egészséges életmód, legyen egészséges önbecsülésük, önbizalmuk.

A magas színvonalú nevelést - fejlesztést óvodapedagógusaink tudatos felkészültsége biztosítja. Fontos, hogy a nevelők folyamatosan fejlesszék ismereteiket önképzés és továbbképzéseken keresztül.

Intézményünk rendelkezik a munkavégzéshez szükséges személyi - tárgyi, pénzügyi feltételekkel, erőforrásokkal. Fontosnak tartjuk, hogy külsőségekben, tárgyi környezetünkben tükröződjön felvállalt nevelési rendszerünk tartalma, és lehetőségeinkhez mérten pályázati, alapítványi támogatásból ez célirányosan valósuljon meg.

Nevelő munkánk tudatos, tervszerű tevékenység, amelyben érvényesül a partnerközpontú szemlélet, a kulturált párbeszéd, az építő kritika és a korrekt érdekérvényesítés. A családdal, az iskolával és a családsegítő intézményekkel szoros együttműködést tartunk, a felmerülő problémák megoldására törekszünk.

Munkánk minőségét támogatják külső kapcsolataink:

- Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szakszolgálat
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Áthelyező Bizottság
- Ikervári Batthyány Lajos Művelődési Ház és Könyvtár (Színház, Kiállítások)
- Védőnő, Gyermekorvos, Gyermekfogászat
- Zichy Antónia Általános Iskola

I.4. Óvodai Nevelési Programunk alapjai

Az óvoda a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

1) MOZGÁS - Kiemelten a népi mozgásos játékok - gyermektáncok, énekes mozgásos játékok, vízhez szoktatás, labdajátékok - szivacs labda, foci - képezi. Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szeretnek mozogni, tevékenykedni. További fejlődésükben az óvodáskor egész időszakában is jelentős szerepet tölt be a mozgás. Nagy jelentőségű a fejlesztési terület, hiszen az aktív mozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magában foglal. Fejlesztésükre az egész óvodai nevelés bőséges lehetőséget kínál.

A mozgás az egész személyiség fejlesztésére irányul és az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik.

2) KÖRNYEZETI NEVELÉS - A környezet szeretete, ismerete, óvása, védelme. A környezeti nevelést azért jelöltük meg nevelési programunkban alapvető nevelési feladatként, mert a környezeti nevelés alapozza meg a gyerekek tapasztalatait, ami később ismeretté, egész életre szóló tudássá alakul. A környezettudatos nevelés már óvodáskorban elkezdődik, mivel ebben a korban lehet elsajátítani a legkönnyebben a természet szeretetéhez szükséges alapvető emberi hozzáállást. Célunk, hogy a gyermekek rácsodálkozzanak a minket körülvevő természeti környezetre, a környezet- és természetvédelem iránt fogékony, érdeklődő, érzékeny, tenni akaró gyermekeket neveljünk. A környezettudatos magatartás kialakítása a takarékos víz- és energiahasználattal, a komposztálással, a szelektív hulladékgyűjtéssel valósul meg.

3) EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA - Az egészségnevelés az óvodai nevelési folyamat meghatározó része, amely a nevelési folyamat minden mozzanatában erőteljesen jelen van. A táplálkozási szokások gyermekkorban alakulnak ki, ilyenkor tanulja meg a helyes ételválasztást, alakul ki a helyes étkezési mód és az étkezés biztonságos, higiénés és kulturális szintje, az egész életre szóló táplálkozási magatartás. Az egyéni étkezéssel kapcsolatos eltéréseket figyelembe vesszük, különösen a különböző táplálkozási betegségekkel küzdő gyermekeknél. Az egészségnevelés területei még a testápolás, öltözködés, fizikai aktivitás, testmozgás, lelki egészség, alvás/pihenés.

4) HAGYOMÁNYÁPOLÁS - Az óvodai néphagyományőrző tevékenységek megszervezését az évkör segíti. Az év körforgásában az évszakokhoz kapcsolódnak az ünnepkörök jeles napjai és a hagyományápoló tevékenységek, mindezekhez pedig a népművészeti, népköltészeti alkotások. A népmesék, népmondák megismertetése visszavezeti a gyermeket a néphagyomány gyökereihez. A mondókák, tréfás találós kérdések, nyelvtörők és népi gyermekjátékok olyan emberformáló lehetőségek, amelyek kihatnak az egész személyiségre.

Tevékenységeink: Márton napi lampionos felvonulás; Borbála napján cseresznyefa ág virágoztatása; Luca-napi búzaültetés, Lucázás a csoportokban; Betlehemezés – pásztorjáték; Újévi jókívánságok; Farsangi alakoskodás, busóálarc festése, télűző kiszabás égetés; Húsvéti tojás berzselés, komatálzás, locsolkodás; Májusfa állítás; Pünkösdi játékok.

Az óvodai nevelés további feladatai:

- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
- verselés, mesélést
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- munka jellegű tevékenységek
- tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések.

Az Ikervári Általános Művelődési Központ intézményegységként a TÁMOP- 3.1.4.-08/2-2008-0011 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés Ikerváron” című pályázat keretében, 2009.09.01-től bevezettük a kompetencia alapú óvodai programcsomagot. A nevelési programunkba a kompetencia alapú óvodai nevelés tartalmát elemeiben építjük be. Három fontos pedagógiai fejlesztési területet jelöl meg, az *óvoda-iskola átmenetet*, az *integrációt - differenciálást - inkluzív pedagógia* és az *érzelmi, erkölcsi nevelés, játék* kategóriákat.

Meglévő helyi programunk az alapprogramban módosult tartalmakkal, a kompetencia alapú óvodai nevelés elemeinek felhasználásával egészül ki.

Programunkat a már kialakult szokásainkra, értékeinkre építve állítottuk össze. Egyediségét eddigi hagyományaink, helyi és környezeti adottságaink, lehetőségeink és az általunk választott módszerek adják. Programunk a gyermek alapvető tevékenységére, a játékra épít. A játékra alapozva szervezzük a gyermek igényeihez, életkori sajátosságaihoz igazított tevékenységeket, tapasztalatszerzéseket. Olyan biztonságos, barátságos, kellemes légkört kívánunk biztosítani az óvodánkba járó gyermekeknek, ami egyaránt megnyugvással tölti el a gyermekeket és a szüleiket is. Mindezt jól szervezett tevékenységgel, nevelői segítséggel, a mindennapi élet feltételeinek megteremtésével biztosítjuk. Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha fejlesztési programját a gyermek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerbe ágyazza, figyelemmel a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos, tervszerű megszervezésére. A gyermekek óvodai nevelése a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon,

hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.

A foglalkozásokat az óvoda helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen szervezzük meg. Az óvodán kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az óvodán kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatjuk.

Pedagógusaink alapvető feladata a pedagógiai program megvalósítása során a rábízott gyermekek nevelése. A pedagógus kötelessége különösen, hogy:

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodják a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges gyermekeket,

d) előmozdítsa a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket,

f) a gyermek testi - lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,

g) a gyermekek, és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

h) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, nevelőmunkáját szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a gyermekek tevékenységét,

i) részt vegyen a számára előírt pedagógus - továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

j) a pedagógiai programban és az SZMSZ - ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

k) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

l) megőrizze a hivatali titkot,

m) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,

n) a gyermek érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

„Szeresd a gyermeket! A lét fénye Ő!

Estellik, hogyha megy, hajnallik, hogyha jó!”

(Móra Ferenc)

II.1. GYERMEKKÉP

Az alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermekkép megrajzolásában az eltérő pedagógiai és pszichológiai irányzatok közös vonásait veszi alapul. Ezek szerint: a gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk úgy, hogy biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, s a meglévő hátrányok csökkenjenek. Programunk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

II.2. ÓVODAKÉP

- 1) Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- 2) Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
- 3) Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.)
- 4) Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:
 - a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
 - b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
 - c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

- 5) Az óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik :
- a) a gyermeki szükségletek kielégítéséről;
 - b) az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
 - c) a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor – specifikus alakításáról;
 - d) a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről;
 - e) a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- 5) A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- 6) A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.
- 7) A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeknek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

III.* AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

III.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségletének kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása;
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés;
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák megalapozása:

A gyermekek

- Szívesen járjanak óvodába, érezzék ott biztonságban magukat;
- Fejlődjenek egyéni tempójuknak, érési sajátosságaiknak megfelelően;
- Legyenek aktív résztvevői a társas kapcsolatoknak, fogadják el a másságot;
- A magyar nyelv segítségével legyenek képesek közreadni gondolataikat, kifejezni érzelmeiket;
- Legyen természetes számukra az egészséges életmód; legyen egészséges önbecsülésük, önbizalmuk.

A szülők

- Szívesen, bizalommal vegyék igénybe szolgáltatásainkat;
- Ismerjék, véleményezzék és támogassák az óvodában folyó nevelőmunkát;
- Aktívan kapcsolódjanak be az óvodai élet szervezésébe.

Munkatársi közösségünk

- Maradéktalanul valósítsa meg a Helyi Pedagógiai Programot.

III.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír – tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Célunk:

Az óvodás gyermekek élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével a gyermeki személyiség kibontakoztatása. A testi, szociális, anyanyelvi, értelmi érettség biztosítása sokoldalú készség, képességfejlesztéssel.

A gyermek és környezete közötti szoros érzelmi kötődés kialakítása, a természeti – emberi – tárgyi környezet tevékeny megismerésére, az élet tiszteletére, a természet szeretetére nevelés. Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének megőrzése erősítése, komfortérzésének megteremtése. Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésére gondot fordítunk, a szülők bevonásával szervezett programok keretében (pl. Egészség hét projekt, Szélnap-családi nap szervezése).

Feladatunk:

A gondozás, nevelésünk egyik alapvető tevékenysége. A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, akik őszinte, hiteles viselkedéssel közelednek hozzájuk, és tapintatot, elfogadást közvetítenek. Ilyen feltételek mellett ismerhetők meg a gyermekek igényei, családból hozott szokásai.

A gyermekek testi fejlődésének kialakításakor óvodapedagógusaink a gyermekekről anamnézist készítenek, ezután folyamatos megfigyeléssel összehasonlító méréseket végeznek, az eredményeket a személyiség lapon rögzítik. A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul.

A mozgás jelentős szerepet tölt be nevelési rendszerünkben.

A 3-6-7 éves gyermek fejlődésében kiemelkedő szerepe van a mozgásnak. Egyrészt azért, mert agyának oxigénellátását a gyermek tüdeje csak fokozott mozgással tudja biztosítani. Másrészt azért, mert az óvodáskorú gyermek ismeretei 80 %-át mozgásos- cselekvő-manipuláló tevékenységgel szerzi. Sokféle mozgáslehetőséget biztosítva változatos eszközökkel, szerekekkel, a mozgásformák sokszori gyakorlására adunk módot a teremben, szabadban egyaránt. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat egyénileg gyakorolják. A néhány percre tartó szervezett mozgásos játékok, a mindennapos testnevelés jól szolgálják a gyermekek harmonikus fejlesztését.

A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, fertőtlenítő takarítással, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekezünk meggátolni.

Fokozott figyelmet fordítunk a levegőztetésre. Lehetőség szerint naponta több órát, délelőtt és délután is kinn tartózkodnak a gyermekek a levegőn. Szeles időben, sűrű ködben, vagy ha a hőmérséklet -10 C alá esik a csoportszobák fokozott szellőztetése mellett a gyermekek az épületben maradnak. Nyári kánikulában fokozottan ügyelünk arra, hogy a gyerekek ne hevülhessenek túl, tevékenységüket a szabadban, árnyékban, vagy az épületben szervezzük meg. Az udvaron legyen árnyékos és napos játszó rész. Legyen füves, homokos, kavicsos rész is. Mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget.

A gyermekeket fokozatosan és folyamatosan szoktatjuk az önálló tisztálkodásra. Megtanítjuk, gyakoroltatjuk a fésülködést, fogmosást, kézmosást, arcmosást, WC használatot. A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje.

Jelentős szerepünk van a gyermekek táplálkozáshoz való viszonyának alakulásában. Különös figyelmet fordítunk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére az alábbi módon:

Az ételmezésvezető által összeállított étlap tartalmaz 10 naponta halat a kis és főétkezésekhez, csirkét minden héten. A felhasznált sertéshús zsírtartalma nem haladja meg a 30%-ot. Csökkentett zsírtartalmú Flóra margarin és vaj kerül felhasználásra. Folyamatos a zöldségek, gyümölcsök, illetve tejtermékek (tej:1.5%-os, tejföl 12%-os) fogyasztásának ösztönzése.

Az ételt többször kínáljuk, de nem erőltetjük. Kóstoltatással kedveltetjük meg az új ízeket. Tekintettel vagyunk az egyéni ízlésre. A gyermekeket ízléses és biztonságos eszközökkel látjuk el. A 3-5 éveseknek kanalat és villát, az 5-6-7-8 éveseknek kést is adunk.

Az öltözködéssel kapcsolatos teendőket évkezdéskor a szülőkkel közösen megbeszéljük. A gyermekek ruházata legyen kényelmes, praktikus, a gyermekek számára legyen könnyen le-, illetve felvehető. Minden gyermeknek van külön ruha- és cipőtartó szekrénye vagy polca.

A pihenés idejét a gyermekek életkorához, egyéni alvásigényéhez, szokásaihoz igazítjuk. A nyugodt pihenés feltételeit megteremtjük a tiszta rendezett környezettel, csendet, nyugalmat, jó levegőt, megfelelő hőmérsékletet biztosítunk. Mesével, énekkel, halk zenével „hangoljuk” a gyerekeket a pihenésre.

Óvodai életünk mindennapjaiban feladatunk a gyermekek testi épségének védelme, a baleset-megelőzés. Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük a gyermeket.

A gyermekek egészségének hatékony védelme érdekében intézményünkben biztosítjuk, hogy a 75 dB hangnyomás szintet az általunk szervezett rendezvényeken nem haladja meg. Biztosítjuk, hogy a közönség az elektroakusztikus hangosítású hangsugárzókat a gyerekek 3 méteren belül ne tudja megközelíteni.

A környezettudatos magatartás megalapozása a takarékos víz- és energiahasználattal, a komposztálással, a szelektív hulladékgyűjtéssel valósul meg.

A fejlődés várható eredménye:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önálló tisztálkodnak, fogat mosnak, fésüldödnék, zsebkendőjüket önállóan használják;
- Higiénikusan étkeznek, készség szinten használják az evőeszközöket. Halkan beszélgetnek étkezés közben;
- Egészségtudatos magatartás kialakítása: zöldség-gyümölcs fogyasztása
- Önállóan öltöznek, ügyelnek saját küllemükre, környezetük rendjére;
- A gyermekek szeretnek mozogni, a változatos mozgásformákat képesek egyénileg kivitelezni, kitartóak a mozgásos játékokban;
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani;
- Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

III.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;

- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás – és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk:

- Legyen a felnőttekkel és a társaival együttműködő, hozzáértő és független;
- Társas kapcsolataiban egyszerű konfliktusait legyen képes megoldani;
- Erősödjön meg a gyermekben az empátiás készség;
- Erősödjenek a gyermek szociális érzelmei;
- Erősödjenek esztétikai érzelmei;
- Erősödjenek erkölcsi érzelmei;
- Legyenek a gyermekek jól neveltek és udvariasak;
- A szocializáció elősegítése más színtereken.

Feladatunk:

Az óvodapedagógus

- a gyermekek tevékenységéhez biztosítson szabadságot, a pontos határok megjelölésével;
- segítse a gyermekbarátságok kialakulását;
- örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjon be a közös együttlétekbe;
- A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgassa meg;
- Formálja az én-tudatuk kialakulását, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő törekvéseknek;
- A különböző származású, az akadályozott, részképesség-zavarokkal küzdő gyermeket együtt, illetve részleges integrációban nevelje.

A fejlődés várható eredménye:

- Ragaszkodnak a csoporttársaikhoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez, tisztelettel viselkednek gyermekekkel, felnőttekkel egyaránt;
- Tudnak alkalmazkodni a csoportban kialakult szokásrendszerhez;
- A játékszeren megosztóznak társaikkal;
- Az udvariassági formák betartásával kommunikálnak;
- Érdeklődnek a csoport élete iránt;
- Elfogadják, természetesnek veszik a különbözőséget;
- Képesek az együttérzésre, önzetlen segítségnyújtásra;
- Ébrednek bennük a közösségi tudat, örülnek a közösen elért sikereknek;
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amit akkor is elvégeznek, ha figyelmüket már nem köti le.

III.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az anyanyelvi nevelés alapelvei:

- Játékosság; Élményközpontúság;
- Beszédkésztetés; Komplexitás;
- Folyamatosság; Szemléletesség;
- Egyszerűtől való elindulás; Gyakorlatiasság.

Célunk

- Fejlődjön különböző tevékenységekben és élethelyzetekben a gyermekek észlelése, érzékelése, emlékezete, figyelme, képzelete, gondolkodása, kreativitása;
- Fejlődjön a gyermekek beszédészlelése, beszédmegértése;
- Fokozódjon beszédaktivitásuk;
- Gazdagodjék szókincsük, a gyermekekben bontakozzanak ki a nyelvi és a kommunikációs készségek;
- A gyermekek tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása;
- A gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, problémamegoldó és fogalmi gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Feladatunk:

- Az új gyermekek fogadásakor, a beszoktatás során valamint évente egy alkalommal felmérjük a gyermekek aktuális beszédállapotát, a vizsgálat eredményét az egyéni fejlődési naplóban rögzítjük. Óvodánk logopédusa felméri a gyermekek beszédészlelését és beszédhibáit.
- A napi tevékenységek megszervezésekor szóbeli megnyilvánulásra ösztönző, oldott légkört teremtünk, keressük az egyéni és kisebb csoportos beszélgetések alkalmait.
- Naponta többször hallgatnak mesét, verset, mondókát.
- Tapintatosan javítjuk a gyermekek beszédében fellelhető helytelen kifejezéseket, a helyes megfelelő hangoztatásával.
- Beszédünkkel modellt nyújtunk, sok szinonimát használunk.
- Törekszünk az irodalmi magyar nyelv használatára.
- Anyanyelvünk szabályai szerinti tagolással, természetes gesztusokkal és mimikával, valamint lényegkiemeléssel beszélünk.
- Fejlődési zavar, akadályoztatás esetén szakember (orvos, logopédus, fejlesztőpedagógus) beavatkozását javasoljuk.
- Az érzelem indította játékos, cselekvéses tevékenységeken keresztül sokoldalú érzékszervi megtapasztalás biztosítása.
- A sokoldalú cselekedtetés, feladatadás rendszerében az egyéni fejlettségi szint figyelembe vétele meghatározó jelentőségű – a gyermekeket saját képességeikhez

viszonyítva fejlesztjük. Folyamatos megfigyelés útján a gyermekek meglévő képességeinek „feltérképezése”, ennek ismeretében célirányos, egyénre szabott képességfejlesztés megtervezése.

- A beszédészlelés és beszédhibák mérését logopédus végzi a saját szűrőeszközeivel.

A fejlődés várható eredménye:

- Szívesen beszélget felnőttekkel és társaikkal;
- Minden hangzót hibátlanul képez;
- Beszédritmusa megfelelő;
- Szükségleteit érthető formában megfogalmazza;
- Szívesen bábozik, dramatizál;
- Beszéde folyamatos, helyesen alkalmazott kötőszavakkal;
- Szókincse megfelel az elvárható életkori jellemzőknek;
- Helyesen használja az igeidőket, ragokat;
- Minden szófajt használ.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

IV.1. Személyi feltételek

1. Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára.

Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

5.A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltség tartalom biztosítása

6. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

7. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőségeket teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

IV.2. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméreteinek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. . A gyermekek óvodai életének szinterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékgényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

IV.3. Az óvodai élet megszervezése

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartalmú (5 – 35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a **játék** kitüntetett szerepét. A napi- és a heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatársakkal.

4. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

5. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó - amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett - iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

6. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

7. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

8. . A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

IV.3.1. A Program ajánlott folyamatos napirendje

Időkeret	Tevékenység megnevezése
7:-8:00	Gyülekezés, szabad játék, barkácsolás, differenciálás, egyéni fejlesztés megvalósítása
8:00-9:00	Étkezési előkészületek, folyamatos tízóraiszás, munka jellegű tevékenységek, testápolási teendők. Szabad játék, tervezett játéktevékenység, barkácsolás, differenciálás, egyéni fejlesztés megvalósítása
9:00-10: 00	Játék tevékenységben megvalósuló tanulás, képesség-készségfejlesztés, differenciálás, tapasztalatszerzés útján Célzott iskolaelőkészítő, differenciált fejlesztés tanköteleskorú gyermekeknek, illetve játékba integrált egyéni és csoportos fejlesztő tevékenységek
10:00-11:45	Öltözködés, mindennapos mozgás az udvaron, szabad játék, séta, kirándulások. Cselekvéses tanulás, ismeretek elsajátítása tapasztalás útján.
11:45-12:30	Étkezési előkészületek, munka jellegű tevékenységek, naposi munka, ebédelés, testápolási teendők
12:30-13:00	Ebéd utáni tisztálkodási teendők, készülődés a lefekvéshez.
13:00-14:45	Pihenés, mesélés, hosszabb történetek olvasása, alvás, nyugodt légkör megteremtése, folyamatos felkelés,
14:45-15:15	Öltözködés, tisztálkodás, folyamatos uzsonnázás, játék.
15:15-17:00	Szabad játék biztosítása az udvaron vagy a csoportszobában, spontán, játékos tapasztalatszerzés mozgás, hazabocsátás

IV.3.2. A hetirend

Óvodapedagógus által szervezett tevékenységi forma		
Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	
A hét minden napján: →mindennapos mozgás →verselés, mesélés,	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szabad játék, tervezett játéktevékenységek ➤ A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalom és tapasztalás ➤ Mindennapos mozgás ➤ Verselés, mesélés ➤ Ének, zene, népi játék, tánc ➤ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ➤ Munka jellegű tevékenységek 	Tanulás
Anyanyelvi nevelés		

IV.4. Az óvoda kapcsolatai

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával - a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is - kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

3. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, kisebbségi szervezetekkel.

4.* A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

IV.4.1. A családdal való kapcsolat

A családdal való együttműködés a legfontosabb. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, együtt szolgálja a gyermek fejlődését, kiegészíti azt. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, nyitott a szülők, a családok felé. A partnerkapcsolat

kialakításában kezdeményezők vagyunk, kölcsönös bizalom, tisztelet, alkalmazkodás és segítségnyújtás megvalósítására törekszünk a családokkal. A folyamatosságot a kapcsolattartás változatos formáin és közös tevékenységeken keresztül valósítjuk meg.

A kapcsolattartás formái:

- a) Családlátogatás: a gyermek közvetlen környezetének, a család gyermekkel kapcsolatos információinak megismerése.
- b) Napi tájékoztatás: rövid párbeszéd, kölcsönös érdeklődés kifejezése, lényeges információk átadása.
- c) Nyitott Óvoda: az óvoda mindennapi életébe való betekintés lehetősége, nyílt napok.
- d) Fogadóórák: négy szemközti találkozások és információcserék.
- e) Szülői értekezlet: együttes találkozások, közös gondolkodás, javaslatok, vélemények.

Szülői közösség:

Az óvoda és család kapcsolatának alakulásában fontos szerepet tulajdonítunk a szülői közösségnek, a folyamatos együttműködésben számítunk kezdeményező, koordináló, véleménynyilvánító munkájára. A szülők kéréseit, elvárásait választott testületük a **Szülők Közössége** vezetőségén keresztül közvetítik az óvoda felé.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- Az intézmény fenntartójával;
- A társintézményekkel;
- A Gondozási és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal;

- A gyermekvédelmi ügyintézővel;
- A Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel;
- A Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal;
- A Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel;
- Az Egyházakkal;
- A Karitászcsoportokkal;
- Az egészségügyi szervezetekkel;
- A közművelődési intézményekkel;
- A nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel;

- A nevelőotthonokkal;
- Kapcsolat az óvodai élet után: az iskolával.

Testvéróvodai kapcsolat:

GRADINITA P.P. nr.1 – Str. Piata Florilor, Nr.1 Bis, Hunedoara, jud.

Hunedoara, Romania – 1-es számú Napközi Otthon, Vajdahunyad, Hunyad megye, Tepes
Carmen Nikoleta igazgató, Pál Judith Irén óvodapedagógus képviselőjében.

Kapcsolattartó: Fehérné Cséve Erzsébet

Formája: Testvéróvoda pedagógusainak meghívása

Célunk:

- A nemzeti összetartozás erősítése;
- Új szakmai együttműködés kialakítása (az óvónők találkozása során alkalmunk lesz összevetni a munkánkban rejlő hasonlóságokat és különbözőségeket);
- Egymás módszereinek pedagógiai szemléletének megismerése;
- Az együttműködés keretében kölcsönösen segítjük a helyi pedagógiai innovációt.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

„A gyermeki játék az emberi lélek mélyéből fakad, ősi ösztönök, erők ellenállhatatlanul törnek utat maguknak.”

(Petrás Anna)

V.1. Játék

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

1. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

2. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

3. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

4. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléghő, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési

lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

5. A játék folyamatában a pedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és az igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

6. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység-szervezésben is meg kell mutatkoznia.

Célunk:

- A gyermekek játéka legyen örömteli;
- A különböző játékfajtákban legyenek ötletadóak, kitartóak, alkalmazkodóak, a játékok szabályait tartsák be;
- Fokozatosan jussanak el a magányos játékból a kreatív, fejlettebb játékok szintjére.

Feladatunk:

- A nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése;
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára;
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása az óvoda és az óvodapedagógus feladata;
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakításához;
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében;
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása;
- A játék továbbfejlesztése érdekében az óvónő időnként kapcsolódjon be a játékba és játsszon együtt a gyermekekkel;
- A nyugodt légkör és a szabad játék érdekében alapvető együttélési szabályok, szokások megismertetése, tudatosítása;
- A derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtésével olyan légkört alakítunk ki, hogy a gyermekek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan, zavartalanul játszanak.

A fejlődés várható eredménye:

- A gyermekek képesek élményeiket, ötleteiket, elképzeléseiket kreatívan, egyéniségüknek megfelelően újraalkotni;
- A gyermekek egy játéktémában kitartóan, elmélyülten, együtt tudnak játszani;
- Képesek a közösségi viselkedésformák és a játék által igényelt szabályok betartására;
- A szerepjátékban, a dramatizálás, bábozás során kreatívak, az ismert meséket önállóan is előadják;
- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására;
- Kommunikációs interakciójuk gazdag, kulturált, érthető;
- A gyermekek játékhelyzetekben tudnak egymáshoz alkalmazkodni;
- A játékban a viselkedés szabályait ismerik és elfogadják;
- A kezdeti magányos játékból eljutnak a társas-kapcsolatokon és az élményeken alapuló szabályjáték szintjére, ötleteikkel gazdagítják a játék folyamatát, és együttműködnek;
- A gyermekek fokozatosan jutnak el a gyakorlójáték szintjéről a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajtahoz, a szerepjátékhoz, melyben önállóak, kezdeményezők;
- A játékidőben szívesen barkácsolnak, kézműves tevékenységeket folytatnak, szívesen kezdeményeznek bábozást, dramatizálást. A játékon keresztül eljutnak egy olyan magasabb szintre, amely felerősíti a különböző tevékenységekhez (mese-vers, énekes játék, stb.) kapcsolódó tapasztalatokat, ismereteket, a személyiségükben rejlő értékeket (pl. szabálytudat, kitartás, stb.), melynek elérése optimális feltétele az iskolakezdésnek.

V.2. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

1. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

2.*A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, a verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

3. Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képvilágnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

8. A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

9. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Célunk:

- A verseken, meséken keresztül fejlődnek a gyermekek erkölcsi érzelmei, ítéletei, alakuljon magatartásuk, esztétikai fogékonyságuk;
- Formálódjon nyelvi kifejezőképességük, helyes kiejtésük, sajátítsák el a helyes hangsúlyozást és beszédritmust, bővüljön szókincsük és fogalmazó-képességük;
- A néphagyományok, népszokások megőrzése, ébrentartása a népköltészeti alkotásokon keresztül;
- Alakuljon irodalmi érdeklődésük és fejlődjön ízlésviláguk;
- Szorongásaik, félelmeik oldódjanak;
- Gondosan bánjanak a könyvekkel;
- Legyen az önkifejezés egyik módja a gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása.

Feladatunk:

- Oldott légkört és együttlétet biztosítunk;
- Könyv nélkül is mesélünk, verselünk, gesztusainkkal, mimikánkkal, a szöveg hangsúlyozásával életszerűvé, élvezetessé tesszük a közölteket;
- Az irodalmi anyagot gyakran ismétljük, lehetőség szerint mozgással és énekkel kísérve;
- Kezdeményezzük, hogy otthon is rendszeresen verseljenek, meséljenek;
- A gyermekek vers-mese iránti érdeklődésének felkeltése, kibontakoztatása, fejlesztése;
- A vers-mese szeretetének megalapozása;

- Változatos irodalmi élmények közvetítése (mondóka, vers, verses mese, mese, bábjáték, dramatikus játék,
- Az anyanyelv megszerettetése, a beszédkultúra megalapozása;
- A gyermekek olvasóvá nevelés folyamatának elindítása;
- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével a gyermekirodalom, vers-mese sajátos eszközeivel.

A fejlődés várható eredménye:

- Szívesen mondjanak spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékos mozgásokat;
- Tudják a megismert szavak jelentését, megfelelően használják azokat;
- Legyenek képesek kép alapján tájékozódni a könyvekben, óvják a könyv állagát;
- Részt vesznek dramatikus játékokban, közös műsorkészítésekben; Szívesen, örömmel hallgatnak mesét, a hallott irodalmi műveket szívesen hallgatják újra;
- Figyelmesen végig hallgatják óvónőjüket és társaikat;
- Koruknak megfelelően képesek a színházi előadások cselekményeinek követésére;
- Gondosan bántak a könyvekkel;
- A meseszereplők érdekes szólásait megjegyzi és a hétköznapi beszédben felidézi;
- Tud meséket, történeteket kitalálni.

„A gyermek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, s minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A zene és a testmozgás szerves kapcsolatai: az énekes játék, a szabad ég alatt – ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme.”

(Kodály Zoltán)

V.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek-

néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző - állami, egyházi, jeles - ünnepekhez fűződik.

3. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

4. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

5. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

6. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

- A közös éneklés, a közös énekes játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága;
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja a zenei anyanyelvüket;
- Az énekes játékok és az éneklés megszerettetése;
- Tiszta, szép éneklésre tanítás és a dalos játékok önálló eljátszására nevelés, zenei képességek fejlesztése;
- Ismerjenek meg minél több hagyományokra épülő népi játékot.

Feladatunk:

- A zene legalapvetőbb tulajdonságait, a zene funkcióit (az élet eseményei, népszokások), a zenei formákat igyekszünk megismertetni a gyermekekkel. Ennek érdekében nagyon sokat énekelünk, és sokszor hallgatunk zenét;
- A zenei repertoár legváltozatosabb formáit is bemutatjuk a gyermekeknek;
- A nap bármelyik szakában sor kerülhet zenehallgatásra, éneklésre, melynek feltételeit minden csoportszobában megteremtik a csoportvezető óvodapedagógusok;
- Egyik legfontosabb feladatunk az éneklés, az énekes játékok, tágabb értelemben a zene megszerettetése;
- 3-4 éves korban a személyes ölbéli játékokkal, a népi gyermekdalokkal később mozgásos-énekes játékokkal erősítjük a gyermekek pozitív viszonyulását a zenei jellegű tevékenységekhez;
- Később az egyszerű mozgásos játékok tovább erősíthetik a gyermekek pozitív viszonyulását a zenei jellegű tevékenységekhez;
- Fontos, hogy a lehetőségekhez mérten használjuk ki a természetes élethelyzeteket az éneklésre, énekes játékokra, zenehallgatásra, de soha ne erőltessük a gyermekekre az éneket, a zenét semmilyen módon;
- A tevékenységek kötetlen vagy kötött formáját, időtartamát az adott csoport (az óvoda minden csoportjában) életkora, összetétele, fejlettsége, a foglalkozások anyaga, feladatai, a gyermekek napi érzelmi-akarati állapota ismeretében döntjük el.

A fejlődés várható eredménye:

- A gyermekek szeretnek énekelni, énekes játékokat játszani;
- Tudnak gyermekmondókákat, gyermekdalos játékokat, alkalmi dalokat tisztán énekelni, megfelelő szövegkiejtéssel;
- Felismerik a halk-hangos közötti különbséget és tudnak hangosan-halkan beszélni, énekelni, tapsolni;
- Ismerik a magas-mély közötti különbséget és maguk is alkalmazzák az énekben és a dalok kezdésénél;
- Felismerik a dalokat dúdolásról, hangszerről;
- Képesek az egyenletes, kettes lüktetés érzékeltetésére.

V.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

1.^z A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

3. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

4. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér- forma és szín képzeleteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

5. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka, különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

6. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Célunk:

- Alakuljon a gyermek élmény- és fantáziavilágának megjelenítésére alkalmas képi-plasztikai kifejezőképessége;

- Alakuljon kézügyességük, esztétikai érzékük, igényük a múlt és jelen értékei iránt, formálódjék a szép iránti nyitottságuk, igényességük;
- Ábrázolási tevékenységek során alakuljanak társas kapcsolataik, személyiségjegyeik (pl. együttérzés, segítségnyújtás, tolerancia, kitartás stb.) és az egyén és a közösség érdekében végzett munkához való viszonyuk.

Feladatunk:

- Az alakító-alkotó munka feltételeinek megteremtése a korosztálynak, a gyermekek fejlettségének és a tevékenységek jellegének megfelelő szervezeti forma, alapanyagok, tér és idő biztosítása;
- Felkínáljuk a gyermekeknek a különböző anyagokat, hogy megismerjék azok tulajdonságait, alakíthatóságukat;
- Megismertetjük a gyermekeket a különböző eszközök helyes használatával, szabályok betartásával;
- A mindennapi rajzolás, mintázás, festés, kézimunkázás eszközeinek elhelyezése a csoportszobában úgy, hogy játékidőben szabadon elővehessenek a gyermekek bármilyen olyan eszközt, amit szeretnének;
- Egymással kombinálható technikák alkalmazásával vonzóvá, és örömtelivé tesszük az ábrázolást;
- Egyéni képességeket figyelembe véve differenciáltan is foglalkozunk a gyermekekkel, kialakítjuk az elemi képolvasási, komponálási, térbeli tájékozódó és rendező képességüket;
- Elősegítjük a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását;
- Lehetőséget biztosítunk a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására;

- Vizuálisan kulturált, izléses óvodai környezet megteremtése, melyben – különösen a jeles napok ünnepek előtti csoportszoba díszítésében, átrendezésében, környezetük alakításában – a gyermekek aktív részvételére lehetőséget adunk;
- Élünk a pályázatok kínálta lehetőségekkel;

A fejlődés várható eredménye:

- Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol;

- Képkalkotásban egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit;
- Tud különféle technikákkal képet alkotni, a technikát önállóan a rendelkezésére álló anyagokból megválasztani;
- Alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása;
- Felismerhető részjegyekkel ábrázol embert;
- Díszítő, tervező feladatot változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával, agyagba karcolással stb. megold;
- Plasztikai munkái egyéniak, részletezők;
- Önállóan és csoportosan is készít játékokat, ajándékokat, kellékeket;
- Örül saját és társai alkotásának és a közösen készített kompozícióknak

V.5. Mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység.

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely -, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősödik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődése.

4. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

5. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Célunk:

- Motoros képességek fejlesztése: kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, ízületi mozgékonyság és hajlékonyság és társra figyelés;
- Fejlődjön a gyermekek természetes mozgása: járás, csúszás, mászás, futás, ugrás, dobás, támasztás, függés, egyensúlyozás;
- Ismerjék meg a gimnasztikát, néhány talajtorna elemet, labdagyakorlatokat és a sokszínű, változatos testnevelési játékokat;
- Mozgásuk legyen összerendezettebb, biztonságosabb, fejlődjön tér- és időbeli tájékozottságuk;
- Váljék a gyermekek természetes igényévé a mindennapi, rendszeres mozgás.

Feladatunk:

- Tervszerűen felépített, a gyermekek fejlettségéhez igazodó a mozgások kombinációira lehetőséget adó játékok alkalmazása és gyakorlása;
- A különböző mozgások elsajátítása épüljön a gyermekek mozgástapasztalatára, játékos kedvére;
- A rövid, játékos formában történő mozgást lehetőleg a szabadban szervezzük;
- Életvédelem és baleset-megelőzés;
- Mindennapos testnevelés.

A fejlődés várható eredménye:

- Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon;
- Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni;
- Versenyjátékokban betartja a szabályokat;
- Tud ütemtartással járni;
- Tud helyben labdát vezetni;
- Tud egykezes felső dobással célba dobni;
- Tud gurulóátfordulást végrehajtani előre;
- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban;
- Tud néhány mozgásos játékot, (futó, fogó játék) irányítás nélkül játszani;
- Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat.

V.6. A külső világ tevékeny megismerése

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2.* A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket, a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Célunk:

- A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti- emberi- tárgyi világ értékei iránt;
- A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása;

- A gyermekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről.
- A környezet- és természetvédelem iránt fogékony, érdeklődő, érzékeny, tenni akaró gyermekek nevelése.
- Az élővilág sokoldalú megismertetésével a természet szeretetének, tisztaságának, szépségének védelmére nevelés;
- A környezeti problémák iránti érzékenységek felkeltése, a környezeti tudatosság formálása;
- A környezethez való pozitív attitűd és a helyes értékrendszer kialakítása;
- A környezetünk alakításában eddig elért eredményeink, értékeink megőrzésével a fenntarthatóságra törekvés (pl. vászonzsákok a gyümölcsöknek)
- Ökológiai gondolkodás megalapozása, működtetése;
- Környezetorientált magatartás kialakítása.

Feladatunk:

- A 3 – 7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése érdekében;
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során;
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése;
- Matematikai tartalmak szerzése a mindennapi tevékenységek során;
- Épített és nem épített környezet értékeinek bemutatása, felfedeztetése.
- Biztosítjuk a gyermekeknek környezetük megismerésének lehetőségét, tapasztalatok, ismeretek gyűjtését séták, kirándulások, túrák szervezésével;
- A családi nevelés során kialakult környezeti szokásokra építve, a családdal együttműködve alakítjuk a gyermekek környezeti szokásait;

- Biztosítjuk a „világ” megismerési lehetőségeinek sokoldalúságát;
- Munkajellegű tevékenységek biztosításával a gyermekek kitartásának, önállóságának, felelősségérzetének, céltudatosságának alakítása;
- Játékos kísérletezésekkel gazdagítjuk a gyermekek ismereteit, tapasztalatait

- Az óvodapedagógusok alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését (projektmódszer alkalmazása, kooperatív tanulás, élménypedagógia, a felfedezés öröme).
- Természet-ünnepek: Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja – rajzverseny
- Virágoskert, gyógynövényes kert gondozása, karbantartása
- Szelektív hulladékgyűjtés biztosítása csoportonként (papír és komposztálható anyagok);
- „A hulladék nem szemét” elvének bevezetése, újrahasznosítás keretében ajándékkészítés (pl. „Mikulás csomag” fémdobozból)

A 3 - 4 éves gyermekek

- Az óvoda elfogadása, megszerettetése után ismerkedhetnek az óvoda környezetével;
- Megfigyelhetik az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit; Gyűjthetnek terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakokra jellemző képeket; Meglátogathatják a közelben lakó csoporttársaikat, beszélgethetnek a család tagjairól;
- Ismerkedjenek az óvoda utcájával, épületeivel, boltjaival, az ott található intézményekkel, az utcában élő állatokkal, növényekkel;
- Beszélgessenek a környezet formáiról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőiről;
- Az óvónő a téli időszakban tegye lehetővé, hogy gyermekek vadállatokról készült videofelvételeket (maximum 5-10 perces) nézhessenek.

A 4 - 5 éves gyermekek

- Tapasztalat- élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében szervezheti meg;
- Az óvónő törekedjen a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására;
- A gyermekek az évszakok szépségét, jelenségeit, az időjárás változását megfigyelésük után jelezzék az évszakokat bemutató jeltáblákon;
- Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben;
- Keressenek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között;
- Gyűjtsenek terméseket, s azokat hasznosítsák az óvónő segítségével;
- Végezzenek rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtást;
- Közösen készítsenek albumot az évszakokról gyűjtött képekből;

- Látogassanak el a családokhoz, nézegessenek családi képeket. A gyermekek mutassák be a család tagjait, otthonukat;
- Látogassanak el az óvoda közvetlen környezetében lévő orvosi rendelőbe, intézményekbe;
- Csodálják meg a környezetükben található esztétikai alkotásokat;
- Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait;
- Ismerjék meg a személy és teherszállító járműveket;
- Az óvoda környezetében élő háziállatokat, madarakat, bogarakat ismerjék meg.

Az 5 – 6 – 7 éves gyermekek

- Ismerkedjenek meg az óvoda tágabb környezetével;
- Fedezzék fel az évszakok szépségét, a színeik árnyalatát, a környezet szennyeződéseit (víz, levegő, föld), a növények fejlődési feltételeit;
- Gondozzanak akváriumot;
- Csirázthatnak, ültethetnek növényeket;
- A gyermekek megismerkedhetnek gyógyfűekkel, mezei virágokkal, vadon termő ismertebb növényekkel;
- Ismerjék a környezet megóvásának legfontosabb szabályait (pl. vízhasználat, szelektív hulladékgyűjtés)
- Az óvónő a szülők bevonásával szervezze meg az állatok napját (október 4.), a víz világnapját (március 20.) és a föld napját (április 22.); Madarak, fák napját (május 10.)
- Ismerjék meg a felnőttek munkáját, látogassanak el többféle munkahelyre, ahol szüleik dolgoznak;
- A természet kincseit őrző sarokba osztályozzák az összegyűjtött anyagokat;
- Az évszakot bemutató tábla mellett tervezenek napszak-bemutató táblát is, amit a gyermekek önállóan kezeljenek;
- Látogassanak el múzeumba, színházba, kiállító termekbe, építkezésekhez, iskolába, óvodába, vasútállomásra;
- Legyen sok ismeretük a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről;
- Látogassák meg környezetük háziállatait, figyeljék meg, hol élnek;
- Hasonlítsák össze az ismert állatok környezetét, életmódját;

- A vadon élő állatok környezetével, életmódjával videó felvételen keresztül ismerkedjenek, legyen lehetőségük – érdeklődésük szerint – többször megtekinteni ezeket a felvételeket.

A fejlődés várható eredménye:

- A gyermekek ismerik az elemi üzleteket, esztétikai alkotásokat, a falu nevezetességeit;
- Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, hazai táj, a helyi hagyományok és népszokások, tárgyi kultúra értékeit;
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, ismereteikkel rendelkeznek;
- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét;
- Tudják saját születési helyüket és idejüket;
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében; Felismerik a napszakokat;
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket;
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását;
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában;
- Ismerik a közlekedési eszközöket;
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint és azokat a tevékenységeikben is tudják alkalmazni;
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé stb.);
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük;
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formáik, szokásaik, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- Élvezik, és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült videofelvételeket / fotókat

V.7. Munka jellegű tevékenységek

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

2. A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Célunk:

- Az önállóság, az öntevékenykedés lehetőségeinek folyamatos biztosítása a gyermekek kedvére, képességére alapozva, testi épségük veszélyeztetése nélkül;
- Tapasztalják meg az önmagukért, a közösségért végzett tevékenységek értelmét, szükségességét és örömet;
- A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája legyen;
- Az egymás és a felnőttek munkájának megbecsülése érvényesüljön.

Feladatunk:

- Minden gyermeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy önkéntesen, önállóan, képessége szerint elvégezhesse az önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet;
- Folyamatosan biztosítjuk, bővítjük a munkatevékenységekhez szükséges munkaeszközöket;
- Megismertetjük a munka eszközeit, azok használatát, a legcélszerűbb munkafogásokat, a feladatok elvégzésének leghatékonyabb módját, sorrendjét;
- Érvényesítjük a fokozatosságot a munkavégzés során, következetesen gondoskodunk arról, hogy minden korosztály elvégezhesse azokat a munkafeladatokat, amelyre már képesek;
- A gyermekek önkéntességére, megismerési vágyára alapozottan sok dicsérrel és buzdítással növeljük a gyermekek aktivitását;
- Tudatos pedagógiai módszerekkel, konkrét, reális a gyermekeknek saját magához mérten fejlesztő értékelési rendszert dolgoztunk ki.

A fejlődés várható eredménye:

- Saját személyükkel kapcsolatos feladatokat önállóan végzik;
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízásokra, közösségért végzett munkára;
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket önállóan használja;
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát;
- Társaik, mások munkáját megbecsülik, szeretnek közösen dolgozni;
- Ügyel saját személye és környezete rendjére, tisztaságára.

V.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Célunk:

- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése;
- Játékos ismeretszerzés, felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése;
- Pozitív motiváció biztosítása;
- A gyermekek legyenek képesek a sikeres iskolakezdésre;
- A gyermek saját környezetéből, ezen belül az óvodai életből szerzett ismereteinek bővítése, képességeinek kialakítása, tudásának fejlesztése.

Feladatunk:

- A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára építve szervezzük meg az óvodai tanulás folyamatát;
- Motiváció felkeltése a feladatok elvégzésében. ” A kevesebb, több” elvét követve;
- Lehetőséget kínálunk a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit;
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása;
- Egyéni teljesítőképességhez mért követelményeket állítunk a gyermekek elé;

- A sikerélmények biztosításával a gyermekek önbizalmának, bátorságának fejlesztése;
- Akadályoztatása gyanúja esetén a szülőkkel való konzultáció, megfelelő szakemberhez való irányítás;
- A gyermekek kompetenciájának fejlesztése;
- Támogató környezet alakítása;
- A gyermekek átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente két alkalommal, a gyermekeként vezetett személyiség lapon, méréseik alapján.

A fejlődés várható eredménye:

- Igényeljék, és aktív részesei legyenek a játékos ismeret- és tapasztalatszerzésnek;
- Rendelkezzenek olyan jártasságokkal, készségekkel, hogy képesek legyenek a sikeres iskolakezdésre;
- Érzékelésük, észlelésük, emlékezetük, a szándékos figyelmük és elemi gondolkodásuk életkoruknak megfelelő legyen;
- Beszéljenek tisztán, folyamatosan, érthetően, ismereteiket legyenek képesek mondatokban kifejezni.

A GYERMEKEK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI:

A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású kell, hogy legyen. A fegyelmező intézkedés az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, átterelés, motiválás, megbeszélés, szélsőséges (veszélyt jelentő) esetben a tevékenység megállítása. Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

- A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat.
- A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

- 1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- 2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.
- 3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- 4. **A tanulás lehetséges formái az óvodában:**
 - a) az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
 - b) a spontán játékos tapasztalatszerzés;
 - c) a játékos, cselekvéses tanulás;
 - d) a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
 - e) az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
 - f) a gyakorlati problémamegoldás.
- 5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészséges fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés, és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és a felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, és terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő - szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismereti vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskola élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3.[§] A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VII. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA - INTEGRÁCIÓ, INTEGRÁCIÓS NEVELÉS, ESÉLYEGYENLŐSÉG

Az óvodáskorú gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet tölt be. Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére, megerősítésére irányul az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával oly módon, hogy minden gyermeknek lehetőséget kell adni arra, hogy egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az esélyegyenlőség biztosítása a teljes óvodai nevelési-oktatási folyamatot átöleli, ezáltal a gyermekek életpályájának sikerességét, valamint a teljes körű társadalmi integrációt és részvételt alapozza meg. Alapvető pedagógiai feladatunk az óvodáskorú gyermek testi-lelki szükségleteinek a kielégítése, fejlődésének biztosítása, nyomon követésének dokumentálása.

A **pedagógiai célok** megvalósulásának érdekében arra törekszünk a nevelőmunkánk során, hogy:

Testi fejlődés terén:

- Ismerjék meg és fel alapvető testi szükségleteiket, azokat legyenek képesek kielégíteni;
- Alakuljanak ki a megfelelő egészségügyi szokásaik;
- Legyenek egészséges, edzett, mozgásukban összerendezett gyermekek.

Érzelmi - szociális képességek fejlesztése terén:

Alakuljanak ki az emberi együttélés legfontosabb alapvető szokás – és szabályrendszerei – például: köszönés;

Segítse az óvoda az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek kialakulását – például: barátság, figyelmesség, segítőkészség.

Mentális - értelmi képességek fejlesztése terén:

- A gyermekek az őt körülvevő környezeti valóságot tapasztalat útján ismerje meg, s általa jusson el a spontán tanulási folyamathoz;
- Egyszerű gondolkodása, logikus feladatmegoldása, észlelési és finommotorikai képességeik fejlődjenek;
- Gondolataikat, érzéseiket legyenek képesek kifejezni (beszélgetések kezdeményezése).

VIII. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Törvényi alap:

- SNI: 1998. évi XXVI., ún. esélyegyenlőségi törvény 13. §-a (E.A. 78)
- A 2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve (E.A. 78)
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A 30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedésekről.
- Nkt. 4. § 13
- Nkt.45.§(2a) bek.

Minden gyermek más és más, ezért e szemlélet és gyakorlat alapja a differenciálás, amely egyes esetekben részben a pedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. A pedagógiai fejlesztőmunka egyik lényege, hogy a gyermeknek alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelő segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához, személyiségének védelméhez, fejlesztéséhez.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek részére integrált neveléssel segítjük a közösségbe való beilleszkedést, a többi gyermekhez való alkalmazkodást. Gyermkeinket arra neveljük, hogy törekedjenek a jó kapcsolattartásra, fogadják el önmagukat és társaik különbözőségét.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások formája:

Gyógypedagógus végzettséggel is rendelkező kollégánk heti rendszerességgel végzi ezen gyermekek iskolakezdésre való felkészítését, kiscsoportos szervezési formában, fejlesztési terv alapján. Iránymutatása alapján a csoportban történő fejlesztésük is megvalósul.

VIII.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek

a) Sajátos nevelési igényű gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

INTÉZMÉNYÜNK ALAPÍTÓ OKIRATÁBAN *NEM* SZEREPEL AZ AUTIZMUS SPEKTRUMZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK FOGADÁSA

Az óvodai nevelőtestület felkészülése az új feladatra:

- Továbbképzéseken való részvétel;
- Szakirodalom tanulmányozása;
- Konzultáció szakemberekkel, gyógypedagógusokkal;
- Szakmai kapcsolataink kiépítése.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy állapotának megfelelő speciális ellátásban részesüljön. Fontos tényező olyan inkluzív csoportléggör kialakítása, amelyben a gyermekek magatartása kizárja a hátrányos megkülönböztetést.

Az óvodai felvétel feltétele:

- Betöltött 2,5 év;
- Közösségbe illeszthetőség;
- Szobatisztaság (kivétele a kórképhez csatlakozó inkontinencia);
- Segédeszközzel vagy a nélkül történő helyváltoztatás, illetve megtaníthatóságának lehetősége;
- Alapfokú önkiszolgálási szint megtaníthatóságának jelei;

Az esetlegesen társuló fogyatékoság maximum enyhe mértéke.

A fejlesztés alapelvei:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését kizárólag megfelelő képzettségű szakember láthatja el;
 - **Óvodapedagógusaink** segítsék, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek szükségletei is kielégítést nyerjenek;
 - Mindent tegyenek meg azért, hogy az integrálható gyermekek megtalálják helyüket a csoportban;
 - Segítsenek a kapcsolataik kialakításában;
 - Kövessék figyelemmel a szakemberek munkáját;
-
- A szakember kontrollja mellett, az integrált nevelés során csak olyan fejlesztést szolgáló feladatokat vállaljanak fel, amelynek szakmailag eleget tudnak tenni;
 - Lehetőség szerint vonják be a gyermeket a közös játékba, tevékenységekbe.
 - **Inkluzív** szemlélettel kell alakítani a gyermekekben rejlő empátiás készséget:
 - a) *az elfogadó magatartást*
 - b) *a toleranciát, a türelmességet*
 - c) *a figyelmességet*
 - d) *a segítőkézséget*

Célunk:

- A folyamatosan biztosított speciális fejlesztése mellett a gyermekek életminőségének javítása, beilleszkedésük segítése;
- Olyan feltételek biztosítása, amely a gyermekek speciális nevelési szükségleteihez, életkori, érési sajátosságaihoz igazodik;
- Támaszt nyújtunk, és az érzelmi biztonságon túl, szolgáljuk a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, értelmi, szociális fejlesztést, s egyben arra törekszünk, hogy speciális terápiák, módszerek alkalmazásával, segítsük a gyermekek fejlődését.

Feladatunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermekekről a szakszolgálatoktól (gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai, pedagógiai) szakvélemény kérése, beszerzése az óvodában kerül során;

- Előzetes diagnosztizálás, fejlettségi szint felmérése óvodába kerülés után;
- A családdal, a gyógypedagógiai szakszolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal (kontroll vizsgálat kérése, kompenzációs lehetőségek bővítése, óvodapedagógusok részére szaktanácsadás) együttműködés az eredményes munka elérése érdekében;
- Az óvoda gyermek és felnőtt közössége az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodjon, mint a másság elfogadása, tolerancia, segítőkészség, empátikus magatartás;
- Értékelődjön fel az egészség, mint érték;

- Érzelmi élet gazdagítása (élmények, mintakövetés, szocializáció);
- Sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés differenciált módszerekkel. Az óvodáskor végére a sajátos nevelési igényű gyermekeket is el kell juttatnunk oda, hogy szívesen járjanak óvodába, valamint, hogy csoporton belül is megtalálják helyüket;
- Sajátos nevelésű gyermekek kimutatható fejlődésen menjenek át.

A fejlődés várható eredménye:

- Siker első állomása a befogadó szemlélet elterjesztése az óvoda egész közösségében;
- Elérhető eredmény - a saját magát elfogadó teljes életet élő, boldog gyermek.

b) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM-es) gyermek, tanuló

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján, az egyéni fejlesztés biztosítása mellett az integrált nevelés során a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségeket enyhítsük;
- Olyan szociálisan - etikailag strukturált környezet biztosítása, ami figyelembe veszi a gyermekek egyéni szükségleteit;

- *A gyermeknek joga van ahhoz, hogy az óvodában megkapja a segítséget, felelősen bánjanak vele, saját tempójában élhessen és minél több örömforrásban vegyen részt, ami biztosítja számára a boldogságot, kiegyensúlyozottságot, nyugalmat.*

Feladatunk:

1. Szakember ellátottság:

- Az óvodapedagógusaink szakmai továbbképzései megválasztásakor fontos az ilyen irányú végzettség megszerzése vagy ilyen irányú továbbképzésen való részvétel
- Hatékonyan működő team-munka kiépítése a kitűzött cél megvalósulása érdekében:
 - a) a különböző ismeretekkel rendelkező szakemberek egymást kiegészítő és megerősítő munkája (fejlesztőpedagógus - óvodapedagógus stb.);
 - b) külső szakemberekkel történő kapcsolatfelvétel (szükség szerint pl.: pszichológus, a nevelési tanácsadó szakembere, gyógypedagógus, védőnő, gyermekjóléti szakember, orvos, stb.);
 - c) a család bevonása a fejlesztést biztosító tevékenységekbe.

2. A fejlesztés formái és lehetőségei:

- A törvényben biztosított időtartamban egyéni fejlesztés, felzárkóztatás differenciálás az integrált nevelés során;
- A fejlesztést segítő és biztosító eszközök (pl.: könyvek, segédletek, fejlesztő eszközök, játékok, szoftverek) és módszerek ismerete és alkalmazása.

3. A fejlesztés szinterei:

- Csoporton belül átfedési időben, differenciált egyéni fejlesztéssel;
- A nevelési tanácsadó szervezésében történő foglalkozás;
- A szabad játék tevékenység lehetőségeinek, illetve a családi tér lehetőségeinek irányított kihasználása;
- Fontos, hogy a különböző szintereken, a munka párhuzamosan, egymást megerősítve kell, hogy történjen;
- Az egyéni fejlesztési terv személyre szólóan, az adott feladatellátást igénylő gyermekekre vonatkoztatva kerül kidolgozásra.

A fejlődés várható eredménye:

- Egészséges énkép, és önbizalom alakul ki;

- Növekszik a kudarctűrő-képesség, kialakul a feladattudat;
- Fejlődik az önállóság, az alkalmazkodó képesség;
- Fejlődik a szocializációs készség;
- Rendeződik a látás, hallás, mozgás koordináció;
- Fejlődik az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet;
- Összehangoltabbá válik a gondolkodás és a beszéd;
- Pontosabbá válik a testséma, stabillá válik a dominancia.

c) Tehetséggondozás – kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Nkt. 4. § 14. Kiemelten tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A tehetséggondozás kereteit a Nemzeti tehetség program jelöli ki, melyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat (47.§ (11)).

A pedagógusok kötelessége ezzel összefüggésben (62.§(1)), „hogy a nevelő és oktató munkája során gondoskodják a gyermek... tehetségének kibontakoztatásáról... segítse a tehetségek felismerésért, kiteljesedését.”

A tehetségek segítése a kora gyermekkortól kell, hogy kezdődjön. Az óvodapedagógusok a gyermekeket ne csak a hátrányaik alapján gondozzák, hanem a legjobb adottságaik, pozitívumaik szerint. Fejlesztésüket erősségeikre alapozzák. Ezzel a szemlélettel biztosítják, hogy ne vesszen el egyetlen érték sem. Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenység-szervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.

Célunk:

- A kedvező adottságokkal rendelkező gyermekek sokféle tevékenységben való magasabb színvonalon történő fejlesztése, változatos tevékenységben való jártasság megszerzése.

Feladatunk:

- A tehetség felismerése és fejlesztése;
- A másság kezelése;
- Feltételek biztosítása (tárgyi, személyi);
- Segítségadás a gyermek érdeklődése, belső késztetési által meghatározott fejlődéséhez;
- Idő, hely megfelelő nyugodt, elfogadó légkör megteremtése;
- Különféle tevékenységek biztosítása;
- Célzott, fejlesztő feladatok adása;
- Eredetiség értékelése, kreativitás, buzdítás;
- A tehetséges gyermek teljesítményéről, munkájáról visszajelzés adása;
- Motiválásra biztatás.

A másság kezelése:

A tehetséges gyermek, más, mint a többiek, különbözik az átlagtól. Másképp gondolkodik, más érdekl, másképp viselkedik, másképp teljesít.

Sajátos helyzete, különbözősége miatt esetleg még nehezebben találja meg saját célkitűzéseit, életcélját, mint átlagos kortársai. Bár szellemileg rendkívül önálló, érzelmileg, pszichológiailag nem érettebb kortársainál. Ezért nagyon nagy szüksége van a pedagógus segítségére. Az óvodapedagógus feladata:

- a) Elfogadó légkör megteremtése;
- b) Szülők meggyőzése, megnyerése a közös ügy érdekében, a gyermek érdekében;
- c) A pedagógus természetes bánásmódja;
- d) A tehetséges gyermek elfogadása, gyermekkel való együttműködés.

Terveink közé tartozik:

- Tehetségfejlesztő jó gyakorlat kialakítása;
- Tehetségfejlesztő munkacsoportok létrehozása.

Óvodánk nyújtotta lehetőségek:

- Mozgás - óvodai labdajáték;
- Népi hagyományörzés, népi játék;

VIII.2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos helyzetű gyermek, tanuló és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése:

Hátrányos helyzetű a gyermek akkor, ha fejlődéséhez nem adták a szükséges feltételek, s emiatt a társadalmi érvényesülés útján jelentős hátránnyal indul.

Törvény szerinti meghatározás:

"Hátrányos helyzetű gyermek az, akit a családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak."

Kialakulásához vezető tényezők:

- Alacsony jövedelmi, fogyasztási szint;
- Rossz lakáskörülmények;
- A szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje;
- Elhanyagoló nevelés, gondozás;
- A családban a devianciák előfordulása, halmozott megjelenése (alkohol, drog, brutalitás, erőszak, bűncselekmény).

Következmény jellemzői (ezek a problémák halmozottan jelentkezhetnek):

- A gyermek esélyegyenlőtlensége;
- Testi fejletlenség;
- Érzelmi labilitás,
- Gondozottság hiánya;
- Magatartási, tanulási, beilleszkedési zavarok;
- Megkésett beszédfejlődés és ennek következményei.

A hiány a hátrány az alábbi területeken jelentkezhet:

- Nem kielégítő fizikai körülmények, anyagiak hiánya;
- Kulturális hátrány;
- Érzelmi - pszichés szükségletek kielégítése;

Célunk:

A „rossz helyre születettek” megkapják az óvodai nevelés által a „második esélyt” a boldogulásra, a felemelkedésre. Ez ugyanakkor az óvodára rója azt a nehéz feladatot, hogy a hátrányt megkísérelje csökkenteni.

A szociális szempontból hátrányos helyzetben lévő gyermekek számára nagyon fontos helyszín az óvoda, amelynek feladata a hátrány csökkenésének megkísérlése. Munkánk során szem előtt tartjuk a gyermekek mindenek felett álló érdekét.

Feladatunk:

- A hátrányos helyzet felismerése, körülhatárolása;
- Óvodai felvételnél (túljelentkezés esetén) előnyben részesítése;
- Szociokulturális felmérés, értékelés óvodába lépéskor, kérdőív;
- A gyermekek jogainak minden megkülönböztetés nélküli biztosítása;
- A gyermekek érdekeit szem előtt tartva higgadt, toleráns magatartás tanúsítása;
- A gyermek családjával személyes kapcsolat tartása;
- A szülők tapintatos felvilágosítása, befolyásolása az együttnevelés érdekében;
- A hátrányos helyzetű gyermekkel való célzott, személyre szóló foglalkozás, a hátrány csökkentése;
- Érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör biztosítása;
- Gyermek - óvodapedagógus közötti jó kapcsolat, a hátrány ledolgozása érdekében a hátrányos helyzetű gyermekek iránt megkülönböztetett figyelem tanúsítása;
- Társas szükségleteik kielégítése, új szokások kialakítása, a régiéek erősítése;
- A csoport többi tagjával a különbözőség elfogadtatása, érzelmi-akarati tulajdonságok fejlesztése (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség)

Egyéb segítség a hátrányos helyzetű gyermekek részére:

- Gyermekvédelmi felelős
- Óvodavezetés
- Óvodapedagógusok
- Gyermekjóléti szolgálat
- Fenntartó

Az esélyegyenlőség biztosítása terén az óvodai nevelés közvetlen célja a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése, amely lehetővé teszi a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő - a *beiskolázhatóságot biztosító* – fejlődését.

Ennek részterületei:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása,
- a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása;
- az igazolatlan hiányzások minimalizálása;
- a szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása;
- a szociális hátrányok kompenzálása;
- a pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása;
- egyéni fejlesztési tervek készítése, rendszeres értékelési rendszer megteremtése;
- óvoda - iskola átmenetet elősegítő szakmai együttműködések megteremtése.

IX. A GYERMEK-, ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A hátrányos és veszélyeztetett helyzet:

Az 1997. évi XXX.tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról az 5.§ pontjában meghatározza a veszélyeztetettség fogalmát.

„Olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, akadályozza”.

Tehát a fenti szükségleteinek kielégítése nem valósulhat meg, személyiségfejlődését valamilyen tekintetben veszélyeztetik.

A hátrányos helyzetű gyermekeknél a szükségletek kielégítése korlátozott valamilyen mértékben, de fejlődése nem veszélyeztetett.

Nevelési programunkban is megfogalmaztuk, hogy nevelésünk gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk.

A családi nevelést kiegészítve a gyermekeket óvjuk, védjük, neveljük, szocializáljuk, figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

A gyermekvédelem, mint az óvodapedagógus alapvető feladatai:

A pedagógus óvodai munkájának kapcsolódnia kell az óvodai élet egészéhez.

Köteles tiszteletben tartani a gyermekek személyiségét és a családok világnézetét. Értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire az óvodában, vallási, világnézeti kérdésekről nem foglalhat állást nevelőmunkája során.

Célunk:

Óvodánk a prevenció mellett célul tűzte ki, hogy a hatáskörébe tartozó gyermekek problémáit felismerje, kezelje, az érintett gyermekek eseteit feldolgozza, a gondokat orvosolja. Ezen túl biztosítani kell a gyermekek számára mindazokat a jogokat, és elvárásokat, amelyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak.

Feladatunk:

- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, eljárását;
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén, védő - óvóintézkedésekre javaslatot tenni;
- Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba elősegíteni;
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni;
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni, és ha szükséges ehhez szakember segítségét kérni;
- A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani, a kompenzáció határokon belül;
- A felzárkóztatást megszervezni;
- A tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni;

- Az óvodán belül szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni;
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, szűrést szükség esetén javasolni;
- Rendszeres óvodába járást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást;
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíteni;
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő nevelését;
- Szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése;
- Jó kapcsolat kiépítése a gyermekjóléti szolgálattal, a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

A csoportok óvodapedagógusai - ha van ilyen eset - tervet készítenek az egyedi feladatok ellátásához.

A célok, feladatok meghatározásánál nagyon fontos, hogy tevékenységrendszert, módszereket tervezzünk, hogy a gyermekvédelmi munkánk minél hatékonyabb legyen.

- Rendszeres családlátogatások, szülői értekezletek, nyílt napok, ünnepek, munkadélutánok, fogadóórákra való behívás szervezése, SZMSZ-ben ezeket leszabályoztuk;
- Személyiségfejlesztő tréningek tartása az óvoda dolgozóinak;
- Tanácsadás, mentálhigiénés foglalkozások szervezése szülők részére;
- Kirándulások szervezése évente 1-2 alkalommal;
- Jogi segélyszolgálat szervezése szükség esetén;
- Gyermeki és szülői jogok bemutatása;
- Csoportnaplókban egyénre szóló tervezés, nyomon követés;
- Fejlesztési lapok bevezetése;
- Logopédiai ellátás;
- Óvodai szociális szolgáltatások bevezetése, ingyenes étkeztetés, ruházati segély, szociális segélyek;
- Alapítvány létrehozása a gyermekekért;
- Segítségnyújtás megszervezése az új és pályakezdő kollégák részére a gyermekvédelmi munkához;
- Családgondozási munkában való részvétel.

X. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

X.1. AZ IKERVÁRI MESEVÁR ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

Törvényi megfelelés:

A Kormány 77/2025. (IV. 15.) rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Az Ikervári Mesevár Óvoda Pedagógiai Programjának érvényességi ideje:

2025. szeptember1 - től visszavonásig

Az óvodai pedagógiai program módosítása az főigazgató hatásköre, indokai:

Kötelező:

- Köznevelési törvényszabályozás

A felmerült probléma, hiányosság megszüntetése érdekében az főigazgató javaslatot tesz a változtatás témájára, módjára, időpontjára.

Rendszeres vizsgálatot kell végezni a bevezetés után kétévente.

A vizsgálatot a főigazgató a nevelőtestület bevonásával végzi, szükség esetén külső szakértők bevonásával.

Az óvoda pedagógiai programját hozzáférhető módon kell elhelyezni. A szülők részére rendkívüli szülői értekezleten tájékoztatót tartunk az óvoda programjáról.

A Pedagógiai Program személyi hatálya kiterjed: az óvodával jogviszonyban álló minden alkalmazottra (óvodapedagógusra, nevelést közvetlenül segítő munkatársakra, technikai dolgozókra). Azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

A Pedagógiai Program területi hatálya kiterjed: az óvoda területére. Az óvoda által szervezett – a Pedagógiai Program végrehajtásához kapcsolódó – óvodán kívüli programokra.

XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Ikervári Mesevár Óvoda Pedagógiai Program - ját az főigazgató előterjesztése után az óvoda nevelőtestülete 2025. június 3. napján tartott határozatképes ülésén készült jegyzőkönyvben 100%-os igenlő szavazattal a Pedagógiai Programját elfogadta.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Dátum: Ikervár, 2025. június 3..

.....
nevelőtestület képviselője

.....
nevelőtestület képviselője

ph

.....
főigazgató

Az Ikervári Mesevár Óvoda Pedagógiai Programját a Fenntartó (Ikervár Község Önkormányzata 9756 Ikervár, Kossuth u. 47.)

.....sz. határozatával jóváhagyta.